Historical Jewish Press (JPress) of the NLI & TAU



# אמר עזמות...

**שאלתי** מאחד העסקנים הותיקים בת"א, מהי דעתו ודעת־המקום על הבחירות לעיריה, כלומר: מי ינצח הפעם, ה„ימין" או ה„שמאל"?

— הכל תלוי במזג האויר, — ענה לי ברצינות גמורה.

— במזג האויר? מה שייכות הענין? מה משמע?!, — שאלתי בתמיהה גדולה.

— הדבר פשוט מאד: אם ביום הבחירות ירד גשם בת"א, הרי ישבו להם ה„בורג'אויס" (בורגנים) שלנו והבורז'ואזיות, לרבות נשי המזרח בביתם מסביב לתנור, וה„שמאל" ישלח את כל חלוציו ויוצאי־חלוציו אל הקלפי — ויהא אף מבול בת"א!

— ובכן, הלא יש עצה לזה, — החזרתי לו — שידחו את הבחירות לימות־הקיץ.

— „חכם" שכמוך! — קרא איש־שיחי בקול — הן אז יהיה חם! וה„ימין" שלנו אוהב לשבת בצל, כנודע...

בקיצור, נמנה ונגמר אצלנו, שיום הבחירות, 20 לחודש דצמבר הבעל"ט, שחל להיות בו ערב חנוכה, יתרחש בו מסתמא נס מן השמים ויהיה אי"ה יום בהיר, לא־קרירא ולא־חמימא, — סמל מובהק ל„כלל ציונים" ול„אזרחים" שלנו בארץ...

* * *

**וכשעמדתי** לפרש מעל ה„ספץ" שלי לעניני־הבחירות בת"א, שאלתיו על־רגל־אחת, מה טעם לסרבנותו היתרה של דיזנגוף, שמתחילת־היום הוא מסרב, בערב הוא חוזר בו וב„בוקר" הוא „מכחיש"? — הן ולאו ורפיא בידו?...

— הטעם הוא פשוט — הוא אומר בטון של מומחה ובקי, — כשאוסישקין שלכם אומר „לא", אז „לא!", ואילו ר' מאיר שלנו — מתוך ה„לאו" שלו נשמע „הן"...

— משל למה הדבר דומה? — הוא מוסיף ושואל—לאשה נאה זו, להבדיל, או לבחורה נאה (כמו שאומרים היום אפילו לבת ק'), בשעה שהיא מתבקשת ואומרת „לא", הרי זה „אפשר", וכשהיא אומרת „אפשר", משמע: — „הן", ואפילו ה„הן" שלה ג"כ „הן"... ואתה, ידידי ר' עזמות, הלא תדע מן הסתם, הלא הוגד מראש מאמר חז"ל: יותר ממה שעגל רוצה לינוק וכו', ודיזנגוף שלנו „לעת זקנתו" בלא ת"א ות"א בלי דיזנגוף, ממש כצאן בלי רועה או כמאסאריק הזקן בלי פראג, למשל... ואם ירצה השם וירצה הזקן שלנו, יהיה ה„הן" שלו ג"כ „הן", יהא טוב, אל תחוש... העיקר — הוא אומר — הוא המזכיר הראשי להושיבו עם נדיבים, עם נדיבי עמו ועם משכורת שמנה, ואם העיריות העבריות שמחה, הללויה!

ובינים ובינתים — כן לחש לי איש־שיחי — עשו קפנדריא שלשה מ„הימין": שושנה, שושני ו„הרצל" משושן־הבירה, והלכו בדרך שאינה סוגה בשושנים אל השמאל, לקיים מה שנאמר: ימין דוחה והשמאל מקרבת...

ובזכות זה — כך אומרים — יעשה השמאל וויתור עצום ל„שלישיה" בעמק־השושנים, היינו: שלא יכריזו ביטול־מלאכה בת"א ביום הראשון למאי...

* * *

**ושאלו** בזמן האחרון את ד"ר כלדי, ה„ראיס" של הבלדיה בירושלים עיה"ק, מפני מה לא מצא לנכון לבקר את חבריו היהודים במועצת־העיריה בחג־הסוכות, כמנהג המקום וכמנהגו של ראגיב בשעתו?

העמיד הלה פנים כפני תם:

— „שו?" (מה?) — שאל הראיס בת־מיהה גדולה, כאילו דבר שאינו קרוי ואינו תנוי אמרו לו, — הגם בחג הזה נוהגים לבקר את היהודים? ואנכי לא ידעתי!... וואללאה שכחתי!..

— „מעאלום!" (בודאי!) — ענו והסבירו לו — שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך אל פני ה„יאהוד", היינו: פסח, שבועות וסוכות, כמו שנאמר...

— אמנם כן, — החזיר הראיס כזוכר נשכחות — זכורני: פעם, בהיותי פקיד במחלקת הבריאות, בקרתי בחג את הד"ר וואלאך, והוא הכניסני אז לתוך ה„עורש" (הסוכה) והאכילני מצות (פוטור בלע"ז)...

* * *

**אני** יודע יפ חברי המועצה מאחב"י נצטערו כ"כ על „שכחה" זו ואם היהודים בכלל הקפידו בלבם על „טעות גוי" זו, ויתכן מאד שבבוא החגים של ישמעאל „ישכחו" החברים מבני ישראל אף הם ויאמרו אז את הפסוק: „אשרי יושבי ביתך" — סנקציה כנגד סנקציה! — ואולם סבורני, שישנן חובות־כבוד, שהזלזול הו„שכחה" בהן הן פשע חמור, ודברים שבין אדם לחבריו, שאפילו יו"כ וכל צום־רא־מאדאן אינם מכפרים, — ביחוד לראיס משכיל ונאור — „אינטיליגנט" בלע"ז — מבני „קדמא־ואזלא" שלהם: „דוקטור אפנדי!", ומה שהוא למעלה מזה: ראש ומנהיג למפלגת „מהפך־פשטא" (ריפורמיסטים בלע"ז), היודע אפילו מה זה „אורגנדה", ושכל שאיפתו היא, כנראה, להפך את העיריה הירושלמית לבלדיה מופתית ול„מושב־לצים" מבית־דגון, ואת ירושלים עיר־הבירה למין „ליפתה העליונה"...

הוא אשר אמרתי: לו היה מזכיר עבר לעירית ירושלים, היה קובע עתים לראיס ה„למדן" המופלג הזה, ומלמדו פרק בהלכות ד"א ונימוסי החגים והמועדים שלנו, למען ידע ויבין את מאמר חז"ל: „אם יהיה בן־אדם יאכל בסוכה", והעיקר למען יזכר להבא אימתי מפטירין, כלומר: אוכלים „פוטור" (מצות) בפסח ואימתי מכים את המן...

* * *

**ומתוך** שתוף הרעיונות עלה במוחי זכר ה„קדושים" שלהם ומאורעות הצפון, שעליהם הכתוב אומר: מצפון תפתח הרעה...

אח! לו הייתי עורך עכשיו את ה„דרבן" או את ה„תותח" שלי, או לו היה חלקי היום עם עורכי העתונים היומיים שלנו, הייתי מציע לפניהם להדפיס בשער הגליון את התמונה הזאת:

„הקדוש" מחיפה עומד לפני כס־המשפט בפמליא של מעלה, כשהוא לבוש באיצטלא־דרבנן שלו וצניף טהור על ראשו, אוחז בשתי זרועותיו את הילד יעקובי הקטן ז"ל, — זה הקרבן התמים מנהלל, — ומתחת לתמונה קדושה זו רק שלש מלים אלו:

— „למען אללה והמולדת!"...

* * *

**כי** לא רק יקרי דשכבי אלא גם יקרי־דחיי יש כאן, כלומר: לא אחרי־מות „קדושים", כי אם גם רוצחים ושודדים שנמצאו חיים במחתרת במערות ג'נין קרויים קדושים, והכל יכתירו להם בקדושת ה„חד־גדיא", לקיים מה שנאמר: „ואתה קדוש יושב"...

ובהגיע יום הארבעים, זכר לחורבן, ימצאו אולי — לא אולי כי אם בודאי — בין ה„שבאב", השואפים למעלת קדושים, שיתנדבו „למען אללה והמולדת", ואם השוטרים יהיו מצווים ועומדים להתאפק" גם אז, שהרי מובטח להם לפרחחים אלה מראש חלק בעולם־הבא ע"י הרב הגדול שלהם ויקבלו גם „יישר־כח" במברקים ממצרים, ותמונותיהם תודפסנה בכל העתונים שלהם ושלנו, בזירים שחורים ובלי זירים, לפרסומא־ניסא...

* * *

**ואדהכי והכי**—כרכושתה ושונרה עבדו הילולה יכרתו ביניהם „ברית שלום" וגשר חזק הולך ונבנה בין המושבה הגרמנית ובין שער־הפרחים, בין ירושלים עיה"ק ובין בירת־היטלר...

וכפי שמוסרת לי תלמידתי, שיש לה מהלכים בחלונות הגבוהים בין שכנינו, נשלחו בזמן האחרון ארבעים צעירים משלהם על חשבון „הממשלה הידועה" לברלין כדי ל„השתלם" בתורת נירנברג, ואחד מבני־החבורה, שנפל בגורלו לנסוע מצרימה מטעם הועד הפועל שלהם כדי ללמד שם את מלאכת ה„צינקוגרפיה" לה־פצתן של תמונות „הקדושים" ושמות־הגדולים שלהם כאן, — התעקש אביו ועמד על דעתו שלא ירד בנו מצרימה, אלא נסע הבן עם כל הנערים דוקה לבירתו של היטלר...

אמור מעתה: לא עוד „מאצר" (קהיר של מצרים) עם בנותיה ומזמוזיה, גם „לונדרה" הבירה המעטירה — „מוש לאזים", ואפילו „טאל־אביב" עם כל תענוגותיה יצאה מן ה„מודה" — רק „אלמאניה" (גרמניה) זוהי עכשיו התל שכל ה„שבאב" פונים אליו, זהו עולמם החדש, משא־נפשם, הקסם המושך את לבם ויצרם.

ברלין — זהו האידיאל הקדוש, כזה ראה וקדש!...

וכבר דרשו רז"ל:

לא לחנם הלך זרזיר אצל עורב, אלא מפני שהוא מינו, אף אם אינו „אריי"...